

2020-04-20

Bygdegården – en resurs i kommunens krisberedskapsarbete

Runt om i landet finns 1447 bygdegårdar, föreningsdrivna allmänna samlingslokaler som finns till för bygdens behov, öppna för alla med demokratisk värdegrund att hyra. I vanliga fall är husen fyllda med kulturevenemang, möten för det lokala föreningslivet, privatuthyrningar såsom bröllop och födelsedagskalas, olika typer av samhällsservice, och verksamhet för barn och unga. Men när kriser uppstår i lokalsamhället öppnar bygdegården upp sina dörrar och fungerar som sambandscentral och resurs för kommunens och lokalbefolkningens behov i krisen.

Branden i Västmanland 2014 samt de många skogsbränderna sommaren 2018 är några exempel då närliggande bygdegårdar fungerade som mötesplats. De tillhandahöll mat och rum för återhämtning, agerade möteslokal för att planera släckningsarbetet och lagrade och levererade materiel till brandområden. Under stormen Alfrida 2019 och många stormar dessförinnan tillhandahöll bygdegårdar sina resurser för lokalbefolkningens behov. Människorna i alla strömlösa hushåll kom till bygdegården för att laga sin mat, ladda telefonen, duscha, få värme och gemenskap. Alla bygdegårdar har inte reservkraft installerad, men de som har kan användas som trygghetspunkter. Bygdegårdarnas unicitet är att de ofta finns på landsbygden där varken kommersiella eller offentliga lokaler finns att tillgå då sambandscentral eller trygghetspunkt behöver upprättas. Övriga föreningslivet som arbetar med insatser under kriser använder våra lokaler flitigt, exempelvis Röda Korset och Missing People. När räddningstjänsten i Västervik inledde sitt projekt med att utbilda civila insatspersoner (CIP) gjorde de det i bygdegårdar.

Just nu befinner vi oss också i samhällskris, men med den stora skillnaden att bygdegården inte kan öppna upp sina dörrar som mötesplats. Vi får inte mötas. Vid sidan av de svårigheter som de föreningar som äger och driver samlingslokalerna nu står inför är det dock tydligt att det vid krissituationer finns behov av samlingslokaler. Kopplat till dagens coronapandemi skulle det teoretiskt sett kunna handla om lokaler som kan användas om människor behöver isoleras, om olika verksamheter behöver flyttas på för att undvika smittspridning och så vidare. Beroende på var i landet en epidemi utbryter kan lokaler också fungera till stöd när fältsjukhus och liknande ska upprättas, eller som lagerlokal för sjukvårds- och skyddsmateriel. Den ideella bygdegårdsföreningen kan också vara en resurs för samordning av viktiga initiativ för att skydda våra riskgrupper. Att samordna inköp och leverans av mat till hemmaisolerade äldre till exempel. Detta går i linje med MSB:s anvisningar till kommuner för en förstärkt samverkan med det civila samhället.

Trots att coronapandemin just nu är samhällets största fokus vet vi att kriser kommer och går. Och för att krisberedskapen ska vara god på lokal nivå, oavsett vilken kris som uppstår, är samverkan mellan kommun och föreningsliv en viktig pusselbit. Bygdegårdarnas Riksförbund vill med detta brev uppmärksamma alla er kommuner på den resurs som 1447 bygdegårdar runt om i landet innebär, samt att ni inkluderar bygdegårdarna i era lokala krisberedskapsplaner. På samma sätt är det viktigt för MSB att i sin nationella beredskap säkerställa tillgången till lokaler som kan användas i krissituationer.

Tillsammans kan vi stärka den lokala krisberedskapen. På vår hemsida finns alla bygdegårdar uppdelat kommun för kommun. Kontakta gärna era lokala bygdegårdar för att inleda samverkan och inkludera lokalerna i ert strategiska arbete för att stärka beredskapen.

Hitta bygdegårdar i din kommun: <https://bygdegardarna.se/hitta-bygdegard/>

Läs gärna vårt pressmeddelande om bygdegårdar och krisberedskap: <https://press.bygdegardarna.se/posts/pressreleases/bygdegardarna-ar-ovarderliga-vid-samhallskris>

Med vänliga hälsningar,

Per Lodenius
Förbundsordförande

Karin Fälldin
Förbundschef

karin.falldin@bygdegardarna.se
072-519 20 62